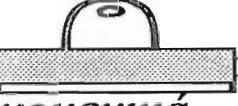


# Φαινόμενον

Ενημερωτικό δελτίο του Τμήματος Φυσικής - Α.Π.Θ.



## Φαινομενικά ...

Φαινομενικά είναι απλό.

Καμία σώφρων αλεπού δεν θέλει να πάει στο παζάρι.

- Όταν όμως κάποιοι βρεδούν, να παίζουν αυτόν τον ρόλο εκεί, τότε συντελείται το "Φαινόμενον". Και μπορούν θέβαια να αποχωρίσουν, αφού μια φευγαλέα παρουσία σε έναν χώρο φορτισμένο από παραστάσεις, υποχρεώσεις, εξελίξεις και πλήθος άλλα, είναι πιθανόν να διαγραφεί διά παντός.
- Πολύ πιθανότερο όταν όλοι μοιραία μετέχουμε στις ίδιες καταστάσεις και η στήριξη της προσπάθειας αυτής δεν έχει αναληφθεί από έμπειρη πηγή εκτός του Τμήματος.

Για τον ίδιο ακριβώς λόγο τη συνέχεια της παρουσίας του και συνάμα το πολύπλευρο και ανοιχτό της πορείας του, μπορεί να εγγυηθεί μόνον το ενδιαφέρον και η συμμετοχή όλων εκείνων, που δεν δεωρούν ότι το Τμήμα εξυφαίνεται από μοναχικές διαδρομές

- αποκλεισμένων προσώπων.
- Σπν άλλη περίπτωση, το "Φαινόμενον" δα μοιάζει με την κληματαριά στην οποία στρέφουν τα νώτα υπομειδιώντας: "Όμφακες εισίν"

- Θέλουμε να πιστεύουμε ότι δεν δα συμβεί αυτό. Έτσι το "Φαινόμενον", ως κάθε τέτοιο, αναμένει από τους φυσικούς την λόγω και έργω απάντησή τους.

Από την Επιτροπή Σύνταξης  
Νοέμβριος 1992

## 50 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ

Τον Ιούνιο του 1993 κλείνουν 50 χρόνια λειτουργίας του Εργαστηρίου Αστρονομίας του Τμήματος Φυσικής του Α.Π.Θ. Τα μέλη του Εργαστηρίου προγραμματίζουν, με την ευκαιρία αυτής της επέτειου, την πραγματοποίηση μιας ημερίδας, στην οποία θα κληθούν να συμμετάσχουν οι προηγούμενοι διευδυντές του Εργαστηρίου, οι διευδυντές των άλλων Εργαστηρίων Αστρονομίας της Ελλάδας καθώς και διευδυντές και αστρονόμοι Εργαστηρίων Αστρονομίας του εξωτερικού. Θα είναι επίσης ευπρόσδεκτα και όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής μας κοινότητας.

Η Εδρα της Αστρονομίας της Σχολής Θετικών Επιστημών ιδρύθηκε το 1939. Το Εργαστήριο Αστρονομίας ιδρύθηκε το 1943 και το 1993 σημπληρώνει την πρώτη πεντηκονταετία λειτουργίας του. Πρώτος Διευδυντής του υπήρξε ο σήμερα Ακαδημαϊκός Ιωάννης Ξανθάκης, ο οποίος εξελέγη Καθηγητής το 1940. Την δέση αυτή κατέλαβαν αργότερα οι Καθηγητές Γεώργιος Κοντόπουλος (1958-1975) και Βασίλειος Μπαρμπάνης (1979-σήμερα).

Το κτήριο του Αστεροσκοπείου εγκαινιάστηκε στις 7 Μαΐου

 Συνέχεια στην έβδομη σελίδα

## ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ (BPU)

Στις 17-19 Σεπτεμβρίου 1992 πραγματοποιήθηκε στη Σμύρνη της Τουρκίας Συνέλευση των μελών του Συμβουλίου της Βαλκανικής Ένωσης Φυσικών. Οι συνεδρίες έγιναν στο χώρο του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου του Αιγαίου της Τουρκίας.

Τα μέλη του Συμβουλίου που συμμετείχαν ήσαν:

K. G. Akdeniz (President of BPU)

M. N. Erduran (Scientific Secretary of BPU)

R. Mejdanı, A. Minxhozi, D. Spahiu από την Αλβανία

M. Mateev από τη Βουλγαρία

A. Lambros, H. C. Spyridis από την Ελλάδα

G. Ghik από τη Ρουμανία

H. Erbil, E. Gultekin από την Τουρκία.

Συμμετείχαν επίσης οι εδνικοί εκπρόσωποι (coordinators) των study groups της BPU: E. Arik (TR), E. Polychroniadis (GR) και S. Radicella (ICTP, Italy), η editor του επιστημονικού περιοδικού "BPU Letters", που εκδίδει η BPU, E. Rizaoglu (TR), και ο K.Serafimov (BU) ως "advisor to the President".

 Συνέχεια στην έκτη σελίδα

## ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΘΑ (ευχόμαστε να) ΕΚΔΟΘΕΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

# Ανακοίνωσεις

Ανακοινώνεται ότι στις 8 Σεπτεμβρίου 1992 διορίστηκαν με Υπουργική Απόφαση σε οργανική δέση Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού:

- ο κ. Χαράλαμπος Δημητριάδης στη βαθμίδα του μόνιμου αναπληρωτή καθηγητή του Τομέα Φυσικής Στερεάς Κατάστασης
- η κα. Ευδημία Δόνη-Καρανικόλα στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή με δητεία πέντε (5) ετών, του Τομέα Φυσικής Στερεάς Κατάστασης
- η κα. Φιλομήλα Κομνηνού στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή με δητεία πέντε (5) ετών του Τομέα Φυσικής Στερεάς Κατάστασης.

Ανακοινώνεται ότι με την αριθμ. Α 12399/14-7-92 Πρυτανική Πράξη που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ αριθμ. 113/29-7-92 έγινε αποδεκτή η παραίτηση της κας. Ευαγγελίας Πιτιά μέλους του Ειδικού Διοικητικού Τεχνικού Προσωπικού του τομέα Εφαρμογών Φυσικής και Φυσικής Περιβάλλοντος.

Τεύχος 2 Νοέμβριος 1992

Περιοδική έκδοση  
του Τμήματος Φυσικής  
Προεδρία Κ Μανωλίκα

**Συντακτική επιτροπή:**  
 Η Παρασκευόπουλος, επ. καδ.  
 Χ. Λιούτας, επιστ. συνεργάτης  
 Ε. Χατζηπλανιώτης, επ. συν.  
 Α. Σταμάκου, ΕΔΤΠ  
 Γ. Προβατάρης, φοιτητής  
 Λ. Γάλλος, φοιτητής

Με τη συντακτική επιτροπή μπορείτε να ξαναδιαβάσετε για οποιοδήποτε δέμα ή συνεργασία είτε απ' ευθείας είτε μεσω της βιβλιοθήκης, είτε μέσω της γραμματείας του προεδρού του Τμήματος.

Οι συνεργασίες σας δανειάνεται προτυπώσει να είναι γνωστές σε υπολογιστή που παραδίδονται σε δισκέτα.

Η μορφοποίηση του εντύπου εγίνε στο περιβάλλον **WINDOWS 3.1** στον εξοπλισμό που διέθεσε ο τομέας Φυσικής Στερεάς Κατάστασης.

Η εκτύπωση έγινε με την τεχνική **OFFSET** στο εργαστήριο τυπογραφίας **ART OF TEXT**



Η Βιβλιοθήκη επιδυμεί να έχει στατιστικά στοιχεία της κίνησης των περιοδικών. Παρακαλούνται όσοι διαθέτουν κάποιο περιοδικό να το σημειώνουν στην επικολλημένη κατάσταση.

Από αυτό το εξάμπνο ο δανεισμός γίνεται on-line (με barcode). Παρακαλούνται λοιπόν όλα τα μέλη ΔΕΠ να έχουν μαζί τους την κάρτα μέλους της Βιβλιοθήκης (ταυτόπτη), εφόσον θέλουν να δανειστούν κάποιο βιβλίο. Οσοι δεν έχουν την κάρτα αυτή, παρακαλούνται να φέρουν μια φωτογραφία τους στη βιβλιοθήκη ώστε να εκδοθεί.

Παρακαλούνται όλοι οι φοιτητές που απέκτησαν κάρτα βιβλιοθήκης έπειτα από βεβαίωση μέλους ΔΕΠ ότι συνεργάζονται μαζί του ή ως φοιτητές του μεταπτυχιακού τμήματος, να ανανεώσουν την κάρτα μέλους βιβλιοθήκης για το νέο ακαδημαϊκό έτος. Η ανανέωση γίνεται με μια βεβαίωση, εφόσον βέβαια η συνεργασία τους με κάποιο μέλος ΔΕΠ συνεχίζεται.



Στο Γενικό εργαστήριο του τομέα Φυσικής Στερεάς Κατάστασης διαθέτετε μηχανή προβολής τέτοιων ταινιών, τα μέλη ΔΕΠ του τομέα σας μπορούν να δανειζονται ταινίες για να τις προβάλουν στα μαθήματα που διδάσκουν. Ο δανεισμός θα γίνεται από το μέλος ΕΔΤΠ κ. Κωνσταντινίδη Δημήτριο (τηλ. 2808) και για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ



50 χρόνια του Αστεροσκοπείου



Συνέλευση της BPU



Το δίκτυο υπολογιστών του Τμήματος



Σεμινάριο Φυσικής



Πρόγραμμα ERASMUS

## ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

## Πολάτογλου Χαρίτων

Τον Ιούνιο του 1992 άρχισε η ανάπτυξη του τοπικού δικτύου Ethernet του Τμήματος Φυσικής. Κύριο εξάρτημα του δικτύου μας είναι ένας αναμεταδότης με εννέα εισόδους/εξόδους. Μιά είσοδος/εξόδος συνδέει το τοπικό δίκτυο με το πειραματικό δίκτυο του Πανεπιστημίου, το οποίο λειτουργεί εδώ και ένα χρόνο. Από τις υπόλοιπες οκτώ εισόδους/εξόδους ζεκινούν οκτώ ομοαζονικά καλώδια, τα οποία σχεδιάστηκαν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των ακόλουθων περιοχών του Τμήματος Φυσικής:

- a) Εργ. Ηλεκτρισμού και Ατμόσφαιρας
- b) Εργ. Εφαρμοσμένης Φυσικής
- c) Θεωρητικής Φυσικής και Μηχανικής
- d) Πυρηνικής και Εργ. Ηλεκτρονικών
- e) Φυσικής Στερεάς Κατάστασης (2ος όροφος) & Ατμόσφαιρα
- f) Φυσικής Στερεάς Κατάστασης (ισόγ.)
- g) Φυσικής Στερεάς Κατάστασης (υπόγειο) & Εκπαιδευτικό Εργ. Υπολογιστών και Βιβλιοθήκη

Μιά άλλη ματιά στο Δίκτυο των Υπολογιστών του Α.Π.Θ. και τις προσφερόμενες Υπηρεσίες.

## OSSA, OLYMPOS, VERGINA, ARGO, ... και FTP

Οχι, δεν πρόκειται για γεωγραφία ... Για τους καινούργιους όρους τοπωνύμια της Πατρίδας μας, που έμεσα, γίνονται γνωστά.

Μέχρι τώρα, είναι αλήθεια πως ήξερα μόνο μία Βεργίνα και μία Οσσα. Πρίν λίγους μήνες συνειδητοποίησα πως δίπλα μας, στο διπλανό κτίριο, υπάρχει μια ζενόγλωσση OSSA (δίπλα σ' έναν ζενόγλωσσο ΟΛΥΜΠΟ), και π.χ. στο κτίριο της Πολυτεχνικής μιά δεύτερη Vergina.

Τούτες οι ανακαλύψεις δεν είναι παρά μόνο η κορυφή, ή μάλλον η πύλη για την είσοδο στον κόσμο του Δικτύου των Υπολογιστών του Α.Π.Θ. και τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Προς το παρόν για να γίνεις και εσύ ένας "λειτουργικός" κόμβος στο μαγικό κόσμο του Δικτύου και να αρχίσεις να "γλυκαίνεσαι" με τις προσφερόμενες υπηρεσίες, χρειάζονται:

- @ Πολλή όρεξη ( την έχουμε σχεδόν όλοι )
- @ Πολλή μνήμη ( έ, μας απόμεινε αρκετή )
- @ Πολλή υπομονή ( ... μάθαμε να έχουμε ), καμμιά φορά και
- @ χειρωνακτική δουλειά (πάντα μάθαμε να βάζουμε τουλάχιστον ...ένα χεράκι) και πάνω από όλα,
- @ γνωριμίες με τους λιγοστούς, μετρητέμένους κυριολεκτικά στα δάκτυλα επαίοντες - που αλλοιών ονομάζονται και "γκουρού"- (εδώ είναι τα δύσκολα να τους βρεις και να σου πουν) .

Οροι όπως ftp και tget, pccsa και nfs κυκλοφορούν από στόμα σε στόμα στους "μυημένους" που τους χρησιμοποιούν κατά κόρον, όπως μάθαμε εμείς τα τελευταία χρόνια να χρησιμοποιούμε τις λέξεις format, directory, file, menu και σιγά-σιγά ζεχάσαμε ή κάνουμε πως ζεχάσαμε την αντίστοιχη ελληνική λέξη.

Και το τι κάθε ένας απ' αυτούς τους όρους "κάνει", γίνεται γνωστό με τη "προφορική παράδοση", ενώ οι πιο λεπτομερείς πληροφορίες για τα κλειδιά που εξειδικεύουν τη χρήση καθε εντολής, δίνονται κατά ...δόσεις.

Δυσκολευθήκαμε -άλλος πολύ, άλλος λίγο- να

## n) Εργαστήρια

Η σύνδεση στο δίκτυο γίνεται με προσωπικό υπολογιστή, ο οποίος διαδέτει κάρτα Ethernet. Η ταχύτητα μετάδοσης των σημάτων είναι ικανοποιητική (10 Mbit/sec), αν σκεφτεί κανείς ότι τα συνηδισμένα τερματικά έχουν περίπου 10 Kbit/sec.

Οι εξυπηρετήσεις που μπορεί να προσφέρει το τοπικό δίκτυο είναι:

- a) σύνδεση με όλους τους υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο (εντολή telnet)
- b) μεταφορά αρχείων (εντολή ftp)
- c) απευθείας πρόσβαση στους δίσκους του VAX 9000 (OLYMP) με εντολές DOS
- d) πρόσβαση στα Current-Contents, τα οποία είναι φορτωμένα στον 'Ολυμπο και ενημερώνονται τακτικά
- e) μέσω του Internet υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας, μεταφοράς αρχείων κλπ., από οποιονδήποτε συνδεδεμένο υπολογιστή σ' όλο τον κόσμο.



νοιώσουμε οικείοι (...αν νοιώσαμε) με το λειτουργικό σύστημα του προσωπικού υπολογιστή που όλοι πιά έχουμε στο γραφείο μας. Τώρα, με τη προσδήπη μιας 16μπιτης (... αγγλο-ελληνικό) κάρτας μπορούμε όλοι να συνδεθούμε στο δίκτυο.

Ενας καινούργιος κόσμος ανοίγεται μπροστά μας με τη ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ, από το προσωπικό Υπολογιστή, @ άμεσης πρόσβασης σε υπολογιστές με μεγάλη υπολογιστική ισχύ, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, @ πρόσβασης σε τράπεζες πληροφοριών, στην Ελλάδα, Ευρώπη, ΗΠΑ κλπ., @ αποστολής και λήψης μηνυμάτων πλεκτρονικού ταχυδρομείου πρακτικά οπουδήποτε στο κόσμο, @ συμμετοχής σε ανοικτές συζητήσεις με αντικείμενα μεγάλης ποικιλίας επιστημονικών, εκπαιδευτικών και πολιτιστικών θεμάτων.

Όλα φαίνονται ωραία, σαν μαγικά ... για να γίνονται από εμάς, για εμάς, στο γραφείο μας, ίσως και στο σπίτι μας. Μόνο που ΤΩΡΑ, για να έχεις τη δυνατότητα των επί πλέον υπηρεσιών πέραν του E-mail, χρειάζονται γνώσεις τουλάχιστον ... TCP/IP κ PC/TCP, VMS, VM, φυσικά UNIX και ποιός ξέρει τι άλλο.

Καθώς μαθαίνεις, διαδέτοντας τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, ότι αλλού πρέπει να φεύγεις με EXIT και αλλού με QUIT, αλλού να συνομιλείς με talk και αλλού με phone, στον έναν κλείνεις με λογ αλλά στον άλλο χρειάζεσαι λογοτεκνία, γλυκαίνεσαι, είναι η αλήθεια από αυτό που κάνεις, και νοιώθεις σαν ένας μικρός "ειδικός" στο μικροχώρῳ σου.

Μόνο σε στιγμές ειλικρίνειας αναφωτιέσαι, πότε αυτό το "χάος" της ασυμβατότητας, λειτουργικών συστημάτων, λογισμικού, οδονών, πληκτρολογιών κλπ. θα κρυφτεί πίσω από μιά πρίζα, όπως στο τηλέφωνο, και για τον απλό χρήστη θα μείνει μόνο η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων.

\$ > @ PRESS ANY KEY TO CONTINUE ←

KPAR

## ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ (περίοδος 1992)

Μια από τις εκδηλώσεις στην οποία το Τμήμα Φυσικής προβαίνει "εν σώματι", αποτελεί το **"Σεμινάριο Φυσικής"**. Η εμβέλειά του δεν περιορίζεται σε αποκλειστικό τομέα της Φυσικής, ούτε πάντα στην απομονωμένη πανεπιστημιακή κοινότητα (φοιτητές - ΔΕΠ) αλλά μένει ανοιχτό και σε ανθρώπους που διατήρουσαν της σχέση τους με δέματα αιχμής της φυσικής έρευνας.

Θα μπορούσε έτσι να αναφερθεί κανείς σ' αυτό σαν σε θεσμό. Αλλά επειδή ένας τέτοιος χαρακτηρισμός απαιτεί ιστορική αναδρομή, αναφορά στους στόχους και στον μελλοντικό του προσανατολισμό, περιοριζόμαστε εδώ στην απλή αναφορά των πεπραγμένων της χρονιάς που διανύουμε, αφήνοντας ανοιχτή μια εκτενέστερη παρουσίασή του, σε επόμενη έκδοση, από ανθρώπους που εργάζονται γι' αυτό.

### 12.10.92

**Βασίλειος Κ. Παπαζάχος**, Καθ. Γεωφυσικής του Τμήματος Γεωλογίας, Α.Π.Θ.

#### **Πρόγνωση των σεισμών και αντισεισμική πολιτική**

Παρουσιάστηκαν τα βασικά αποτελέσματα της σεισμολογικής έρευνας και ιδιαίτερα αυτά που σχετίζονται με τον ελληνικό χώρο. Αναπτύχθηκε το γενικότερο πρόβλημα της πρόβλεψης της σεισμικής κίνησης σε συγκεκριμένη δεσμή και οι δυνατότητες και τα πνοβλήματα για τον ακριβή προκαθορισμό της κίνησης αυτής και των συνεπειών ενός μελλοντικού σεισμού, ώστε η πολιτεία να μπορεί να εστιάσει τα μέτρα ετοιμότητας.

### 18.3.92

**Σταύρος Κ. Φαράντος**, Τμήμα Χημείας του Πανεπ. Κρήτης, Ινστ. Τεχνολογίας Δομής και Laser

#### **Κανονικές και χαοτικές καταστάσεις ατόμων και μορίων**

Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η παρουσίαση αποτελεσμάτων, κυρίως από φασματοσκοπικές μετρήσεις, που αποκαλύπτουν την χαοτική συμπεριφορά των μορίων. Αναφέρθηκαν ορισμένα κριτήρια εμφάνισης χάους στις κατανομές των ιδιοτιμών και στην τοπολογία των κυματοσυναρτήσεων του χαμιλτονιανού τελεστή, όταν το σύστημα στην κλασική μηχανική δείχνει έντονη χαοτική συμπεριφορά.

### 10.3.92

**Wolfgang Paul**, Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου της Βόννης

#### **How to measure the weight of the neutron.**

#### **Experiments with magnetically confined neutrons**

Η παρουσία του Καθ. Paul στο Σεμινάριο Φυσικής ήταν συνδιασμένη με την αναγόρευσή του σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Φυσικής του Α.Π.Θ., κατά την οποία έδωσε δεύτερη διάλεξη με θέμα:

#### **Traps for charged and neutral particles without material walls. New experimental methods in Atomic Physics.**

Ο Καθηγητής Paul γεννήθηκε το 1913 στο Lorenzkirch της Σαξωνίας. Σπούδασε στο Μόναχο και κατόπιν στο Βερολίνο, όπου και ανηγορεύθηκε Διδάκτωρ Μηχανικός το 1939. Το 1952 γίνεται Καθηγητής στο Εργαστήριο Φυσικής του Πανεπιστήμιο της Βόνης, όπου και παρέμεινε μέχρι της αποχωρήσεώς του από την Υπηρεσία το 1981. Διετέλεσε Διευθυντής Ερευνών του CERN (1965-67) και

Πρόεδρος της Επιτροπής Επιστημονικής Πολιτικής κατά το διάστημα 1976-77. Ήταν ένας από τους ιδρυτές του Γερμανικού Ερευνητικού Κέντρου Υγιεινής Ενεργειών στο Αμβούργο, του γνωστού DESY και διετέλεσε Διευθυντής του κατά το διάστημα 1971-72. Το 1989 του απενεμήθη το Nobel Φυσικής.

Κύρια ερευνητική κατεύδυνση του κ. Paul απετέλεσε η Φυσική των στοιχειωδών σωματίων. Συγκεκριμένα, ο κ. Paul ανέπτυξε τις βασικές ιδέες εστιασμού και αποδίκευσης ουδέτερων και φορτισμένων σωματίων. Για την προόδηση της έρευνας στον τομέα αυτό εφεύρε και πραγματοποίησε ο Καθ. Paul ολόκληρο φάσμα νέων πειραματικών διατάξεων και μεθόδων.

### 15.4.92

**Αντώνιος Μεδινός**, Γενικό Τμήμα, ΕΜΠ

#### **Φυσική επιφανειών:**

#### **σύγχρονη δεωρία και εφαρμογές**

Εγινε σύντομη ανασκόπηση της ερευνητικής δραστηριότητας στην περιοχή φαινομένων που σχετίζονται με την επιφάνεια ενός στερεού, τόσο από άποψη βασικής φυσικής, όσο και για τις πολλαπλές εφαρμογές που βρίσκει στη σύγχρονη τεχνολογίου (ηλεκτρονικά συστήματα, ετερογενής καταλυτική χημεία κλπ.)

### 6.5.92

**Thomas Dorfmüller**, Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Bielefeld, Γερμανία

#### **Υπερμοριακή οργάνωση στη συμπικνωμένη ύλη**

### 21.10.92

**Φώτης Αννινος**, Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

#### **Ο ανθρώπινος εγκέφαλος, η αντιμετώπισή του από ένα Φυσικό**

Η διάλεξη αναφέρθηκε στο πολύπλοκο πρόβλημα της συγκρότησης προτύπου λειτουργίας του ανθρώπινου εγκέφαλου και γενικά του νευρικού συστήματος, στους τρόπους απεικόνισης και διάγνωσης των λειτουργιών του και στη δυνατότητα αποκατάστασης διαταραχών με τη μέθοδο της Μαγνητοεγκεφαλογραφίας (ΜΕΓ) με τη βοήθεια βιομαγνητομέτρου SQUID.

### 11.11.92

**Μανώλης Πάσχος**, Τμήμα Φυσικής, Πανεπιστήμιο Dortmund, Γερμανία

#### **Συμμετρίες στο μικρόκοσμο και μακρόκοσμο**

Το σεμινάριο αναφέρθηκε στο σημαντικό ρόλο των συμμετριών στη Φυσική. Παρουσιάστηκε η επιρροή της κυκλικής συμμετρίας στη δεωρία του πλανητικού συστήματος του Γρηγορίου Χιονιάδη (~1280 μ.Χ.) και περιγράφηκαν συνεχείς και διάκριτες συμμετρίες και ο τρόπος με τον οποίο παραβιάζονται.

**Η τελευταία εκδίλωση για τη φετινή χρονιά έχει προγραμματιστεί στις 9.12.92. Ομιλητής θα είναι ο Σ. Κατσαφούρος από το Ινστιτούτο Μικροπλεκτρονικής EKEΦE "Δημόκριτος". Στη διάλεξη του θα αναφερθεί σε δέματα που αφορούν στις εξελίξεις της μικροπλεκτρονικής.**



## ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

**Λουκάς Βλάχος**

Το πρόγραμμα ERASMUS είναι ένα από τα πιο φιλόδοξα προγράμματα της EOK και αποσκοπεί στην ευρύτερη συνεργασία των AEI της κοινότητας. Το πρόγραμμα είναι ευρέως γνωστό στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματός μας αλλά δεν είναι αρκετά γνωστό στους φοιτητές μας. Γρόσφατα έγινε μια πρώτη ενημέρωση από τους συντονιστές των Προγραμμάτων ERASMUS του Τμήματος Φυσικής στους φοιτητές. Στο σημείωμα αυτό θα αναφερθώ περιληπτικά στα κύρια σημεία της συζήτησης.

Το πρόγραμμα ERASMUS δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων Συνεργασίας (Δ.Π.Σ.), δηλαδή τη δημιουργία Δικτύων Πανεπιστημίων ή Τμημάτων ή Τομέων. Το τμήμα Φυσικής συμμετέχει στα εξής προγράμματα:

1. Mathematics and Fundamental Applications συντονιστής I. Χατζηδημητρίου
2. Physics and Applied Sciences συντονιστής I. Χατζηδημητρίου
3. European Doctoral Astrophysics Network συντονιστής Λ. Βλάχος
4. Solar and Space Plasma Physics συντονιστής Λ. Βλάχος

Τα προγράμματα 1 και 3 έχουν μακρά ιστορία ενώ τα 2 και 4 είναι νέα προγράμματα. Το Τμήμα Φυσικής συμμετέχει και σε ένα Διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα με συντονιστή τον κ. Καστρίτη από πλευράς Πανεπιστημίου και τον κ. Κανελλή από πλευράς του Τμήματος.

### Τι μπορούμε να κάνουμε μ'αυτά τα προγράμματα

- a. Μπορούμε να στείλουμε (και έχουμε στείλει) φοιτητές (κυρίως από το βο και το ζεύγμανο) να κάνουν διπλωματικές εργασίες στο εξωτερικό. Εδώ η εμπειρία είναι πιλούσια και, από ότι μας είπαν και οι φοιτητές που έχουν πάρει μέρος, τα κέρδη γι'αυτούς είναι μεγάλα.
- b. Να παρακολουθήσουν μαθήματα σε τομείς που δεν έχουμε εμείς αναπτύξει ακόμα ή δεν έχουμε αρκετά μαθήματα για να δημιουργηθεί κατεύθυνση. Επισημάνθηκε ότι στην περίπτωση που φοιτητές αποφασίσουν να παρακολουθήσουν στο εξωτερικό



Φέτος το Ιδρυμα Φουλμπράϊτ ζεκινά το 44ο έτος υποστήριζης εκπαιδευτικών ανταλλαγών μεταξύ της Ελλάδας και των Η.Π.Α. Το ίδρυμα Φουλμπράϊτ είναι σε δέστιν να στείλει περίπου 2000 Ελληνες επιστήμονες με υποτροφία για συνέχιση της καριέρας τους στις Η.Π.Α.

Επιπλέον των υποτροφιών για Ελληνες καθηγητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές, το Ιδρυμα συνεργάζεται με αναγνωρισμένα Ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και προσκαλεί Αμερικανούς καθηγητές/ερευνητές να έρδουν στην Ελλάδα για να συνεργαστούν με Ελληνες συναδέλφους τους, για 3 έως 5 μήνες.

*Πληροφορίες στο Γραφείο Πρωτοκόλλου (κτίριο Διοίκησης)*

μαθήματα που υπάρχουν και στο δικό μας πρόγραμμα, δα ήταν καλό να συζητήσουν και με το διδάσκοντα στο δικό μας Τμήμα, ώστε να μην υπάρχει καμία αμφιβολία για την αναγνώριση του μαθήματος όταν θα επιστρέψουν στην Ελλάδα (όταν φυσικά έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το μάθημα στο εξωτερικό).

γ. Την οργάνωση καλοκαιρινών σχολείων ή κύκλων μεταπτυχιακών μαθημάτων. Το πρόγραμμα 1 οργάνωσε τα πρώτα χρόνια (1987-90) μεταπτυχιακά μαθήματα, με χρήματα από το πρόγραμμα ERASMUS και καθηγητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στα προγράμματα αυτά παίρνουν μέρος περίπου 15-25 φοιτητές το χρόνο και οι δυνατότητες που έχουμε ζεπερνούν τους 35-40 φοιτητές (με μέσο όρο παραμονής στο εξωτερικό 4-6 μήνες).

Οι φοιτητές που πήραν μέρος στη συζήτηση παρατήρησαν ότι ήταν μια χρήσιμη εμπειρία και ότι τους άνοιξε δρόμους για μελλοντικές επαφές και συνεργασίες ή και συνέχιση μεταπτυχιακών σπουδών στην Ευρώπη. Παρατήρησαν επίσης ότι η δεωρητική τους κατάρτιση (όλα τα παραπάνω προγράμματα είναι δεωρητικά) ήταν πάρα πολύ καλή και δεν αντιμετώπισαν προβλήματα με τις σπουδές τους στο εξωτερικό. (Είναι διάχυτος ο φόβος, στους φοιτητές που σκέπτονται να κάνουν χρήση των προγραμμάτων ERASMUS, για το αν τελικά θα τα καταφέρουν στο εξωτερικό με τις σπουδές που έχουν κάνει στο Τμήμα μας.)

Παρατήρησαν οι φοιτητές ακόμη, ότι μόνο ένας Τομέας του Τμήματος μας έχει κινηθεί δραστήρια στα προγράμματα ERASMUS. Είναι φανερό ότι το Τμήμα Φυσικής μόνο κέρδος μπορεί να έχει με το να ανοίξει πολλές τέτοιες συνεργασίες και να διακλαδωθεί σε περισσότερα Δίκτυα. Υπάρχουν πολλές δυνατότητες που δεν τις έχουμε εκμεταλλευτεί ακόμα.

Είμαι στη διάθεση των συναδέλφων (καθώς και οι συνάδελφοι Χατζηδημητρίου, Ιχτιάρογλου και Κανελλής) για περισσότερες πληροφορίες. Ελπίζω ότι το Τμήμα και το περιοδικό μας θα αφιερώσουν στο μέλλον περισσότερο χρόνο και χώρο για τη συζήτηση πάνω στους τρόπους αξιοποίησης αυτών των προγραμμάτων. Η ανάγκη είναι μεγαλύτερη τώρα που ετοιμαζόμαστε να ζεκινήσουμε τα μεταπτυχιακά και πιθανόν να επανεξετάσουμε το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος.

## ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ (BPU)

**Συνέχεια από την πρώτη σελίδα**

Με παρέμβαση της Τουρκικής Κυβέρνησης το Προεδρείο δεν απειδέχθη την αντιπροσώπευση της τέως Γιουγκοσλαβίας με τους παλιούς της εκπροσώπους παρουσιάζοντας ως δικαιολογία αφενός μεν το ότι δεν υφίσταται πλέον κράτος μ' αυτό το όνομα, αφετέρου δε την απόφαση του Ο.Η.Ε. για εμπάρκο κατά της Νέας Γιουγκοσλαβίας. Το γεγονός αυτό άφηνε τους Έλληνες εκπροσώπους "ολομόναχους" να αγωνισθούν...

'Εγινε προσπάθεια να τροποποιηθεί το άρδρο 1 του Καταστατικού για να γίνουν μέλη της BPU όλα τα νέα κράτη που προέκυψαν ή δια προκύπτουν από τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας. Με παρέμβαση της Ελληνικής αντιπροσωπείας, που τόνισε την ευαισθησία των Ελλήνων Θυσικών όσον αφορά στη συνεχή προσπάθεια των Σκοπιανών να πλαστογραφούν την Ιστορία της Μακεδονίας, αποφασίσθηκε να μη γίνει καμμιά αλλαγή στο συγκεκριμένο άρδρο για μια διετία. Σ' αυτό το χρονικό διάστημα ελπίζουμε και ευχόμαστε να έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα που αφορούν στις Δημοκρατίες της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Για να μην παρουσιασθεί αδιέξοδο στην ανάληψη της Προεδρίας της BPU (γίνεται κυκλικά-αλφαριθμητικά) μια που έπρεπε ν' αναλάβει η αποκλεισθείσα τέως

Γιουγκοσλαβία, σύμφωνα με το Καταστατικό, και για να έχει επιτυχία το 2ο Συνέδριο Φυσικής της BPU, που θα πραγματοποιηθεί στη Σμύρνη της Τουρκίας στις 13-16 Σεπτεμβρίου 1994, αποφασίσθηκε η παράταση της θητείας της τωρινής Προεδρίας για διάστημα δύο ετών.

Αποφασίσθηκε η δημιουργία δέσης Εκτελεστικού Γραμματέος με αυξημένες αρμοδιότητες. Στη δέση αυτή εξελέγη το μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας κ.

### Αδανάσιος Λάμπρος.

Για τη συγκεκριμένη διετί περίοδο, που για λόγους συνέχειας και αρμονίας δεν επιτρέπεται καμμιά αλλαγή, την Εκτελεστική Επιτροπή της BPU απαρτίζουν οι:

A. Minxhozi (Albania)  
M. Mateev (Bulgaria)  
H. C. Spyridis (Greece)  
A. Calboreanu (Romania)  
N. Ercan (Turkey)  
A. Lambros (Executive Secretary) (Greece)  
M. N. Erduran (Scientific Secretary) (Turkey)

Η επόμενη Συνέλευση των μελών του Συμβουλίου της BPU θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του 2ου Βαλκανικού Συνεδρίου Φυσικής για ν' αποφασιστεί οριστικά το νέο Καταστατικό της BPU.

Εγκρίθηκε η δημιουργία Κέντρου Φυσικής στα Τίρανα με παραχώρηση του κτιρίου και "εξοπλισμού" από την αλβανική

κυβέρνηση (τονίσθηκε σε ερώτηση μας ο όρος fundamental, αλλά δεν γράφεται πουθενά στη σχετική σύμβαση). Εξουσιοδοτήθηκε ο πρόεδρος της BPU κ. K. G. Akdeniz (TR) να υπογράψει τη σχετική σύμβαση με την Αλβανική κυβέρνηση. Για το εν λόγω Κέντρο Φυσικής εξελέγη ο κ. K. G. Akdeniz ως ο πρώτος Διευθυντής για μια πενταετία. Έγινε επίσης αποδεκτή η ίδρυση του *Bogazici University Turkish-Balkan Physics Research and Application Centre*.

Οι coordinators των Βαλκανικών Ινστιτούτων παρουσιάσαν στο Συμβούλιο τα μέχρι τώρα πεπραγμένα, ανέπτυξαν τους μελλοντικούς στόχους των Ινστιτούτων τους και εξέθεσαν τρόπους επίτευξής τους. Η editor του περιοδικού BPU Letters αναφέρθηκε στο πόσες εργασίες εστάλησαν στο περιοδικό, σε ποιούς κριτές εστάλησαν αυτές και πόσες, τελικά, έγιναν αποδεκτές για να δημοσιευθούν.

Το Συμβούλιο της BPU αποδέχθηκε την πρόταση του καθηγητού κ. X. Ζερεφού (coordinator του Βαλκανικού Ινστιτούτου BERDI στη Θεσ/νίκη) και το 3ο Θερινό Βαλκανικό Σχολείο Φυσικής θα πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη τον Ιούλιο του 1993 με σχετικό αντικείμενο.



Κυκλοφόρησαν τα

### Πρακτικά Ιου Βαλκανικού Συνεδρίου Φυσικής.

Οι συμμετέχοντες μπορούν να παραλάβουν τα αντίτυπά τους είτε από τον κ. Βλαχάβα, είτε από τον κ. Λάμπρο.

Κυκλοφόρησαν τα

### Πρακτικά των · 10ου (1989) & 12ου (1991) Ελληνοβουλγαρικών Συμποσίων

Οι συνάδελφοι μπορούν να προμηθευτούν των τόμους από τους υπεύθυνους έκδοσης:  
10ου: Δ. Κυριάκος, Κ. Παρασκευόπουλος  
12ου: Κ. Καμπάς

## 50 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ

Συνέχεια από την πρώτη σελίδα

1961, επί πρυτανείας Γ.Βάρθογλη, από τον τότε Γιρωδυνουργό Κ. Καραμανλή και είναι έργο του αρχιτέκτονα Π.Καραντινού. Η όγη του κτηρίου δυμίζει το κτίριο της Σχολής Θετικών Επιστημών, το οποίο είναι έργο του ίδιου και εγκαινιάστηκε την ίδια ημέρα. Στα εγκαίνια ήταν παρόντες και οι υπουργοί Παδείας (Βογιατζής), Β. Ελλάδας (Θεολογίτης) και ο υφυπουργός Εθν. Αιγιάλης (Θέμελης). Αρχικά είχε μια μεγάλη και μια μικρή αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα χρόνου, διαμέρισμα παραμονής παραπροτών και γραφεία. Η ανάπτυξη όμως του Εργαστηρίου είχε τις συνέπειές της στην αρχιτεκτονική του κτηρίου. Έτσι σήμερα η μεγάλη αίθουσα παραμένει (Αίθουσα Βασ. Ξανδόπουλου), η μικρότερη όμως χωρίστηκε σε έξη γραφεία, ενώ το διαμέρισμα των παραπροτών αποτέλεσε άλλα 2.

Εκτός από τους χώρους γραφείων και τις αίθουσες διδασκαλίας, το Αστεροσκοπείο του Α.Π.Θ. διαδέτει ένα διοπτρικό τηλεσκόπιο Secretan 20 cm (στηριγμένο σε ζεχωριστή θεμελίωση για λόγους σταδερόπτητας) εξοπλισμένο με μονοχρωματικούς ηδημούς. Διαδέτει επίσης βοηθητικά κινητά τηλεσκόπια, ραδιοτηλεσκόπιο διαμέτρου 3m, πλήρως εξοπλισμένο φωτογραφικό εργαστήριο, ιριδοφωτόμετρο, μικροπυκνόμετρο, εποπτικά μέσα διδασκαλίας καθώς και επαγγελματικούς χάρτες και

άτλαντες του ουρανού. Υπάρχει επίσης ικανοποιητική υποστήριξη πλεκτρονικών υπολογιστών υπό μορφή δικτύου.

Το προσωπικό του Εργαστηρίου Αστρονομίας του Α.Π.Θ. αποτελείται σήμερα από 10 μέλη Δ.Ε.Π. (3 Καδ., 3 Αναπλ. Καδ., 3 Επ. Καδ. και 1 Λέκτορα), 1 Ε.Μ.Υ., 2 υπογήφιους διδάκτορες, 1 γραμματέα, 1 παρασκευαστή-τεχνικό τηλεσκοπίου και 1 κληπτήρα.

Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του προσωπικού του Εργαστηρίου Αστρονομίας είναι τα παρακάτω:

-**Παρατηρησιακή Αστρονομία** (Μεταβλητοί Αστέρες, Pulsars).

-**Δυναμική Αστρονομία** (Γαλαξιακή Δυναμική, Ουράνια Μηχανική)

**Αστροφυσική** (Αστροφυσική Πλάσματος, Σχετικιστική Αστροφυσική)

-**Γενική Θεωρία Σχετικότητας** (Μελανές Οπές, Βαρυτικά κύματα, Σχετικιστική Κοσμολογία).

Στα παραπάνω ερευνητικά αντικείμενα το προσωπικό του Εργαστηρίου Αστρονομίας έχει δημοσιεύσει μέχρι σήμερα περίπου 300 εργασίες σε διεθνή περιοδικά. Τέλος το προσωπικό του Εργαστηρίου διδάσκει μαθήματα Αστρονομίας στα Τμήματα Φυσικής (1 υποχρεωτικό και 7 κατ' επιλογήν) και Μαθηματικών (3 κατ' επιλογήν) καθώς και Μαθηματικά στο Τμήμα Φυσικής (3 υποχρεωτικά και 2 κατ' επιλογήν). Για τις διδακτικές αυτές ανάγκες το προσωπικό του Εργαστηρίου έχει συγγράψει, μέχρι σήμερα, 9 βιβλία Αστρονομίας και 4 Μαθηματικών.

## ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ 9/10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ : ΟΛΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΗ ΣΕΛΗΝΗΣ

Την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου, γύρω στα μεσάνυχτα, ο Ήλιος, η Γη μας και η Σελήνη δα συνωμοτήσουν για να μας παρουσιάσουν ένα από τα πιο δροφέα ουράνια θεάματα. Μην παραξενευτείτε λοιπόν αν, γυρίζοντας στο σπίτι σας, δείτε το φώς της Σελήνης να ελαττώνεται αργά-αργά, την Πανσέληνο να χλωμιάζει κυριολεκτικά και μεταξύ 01:07 και 02:21 να εξαφανίζεται περίπου, λες και κάποιος έβαλε μπροστά της ένα πέπλο πυκνό που κόβει το φώς της. Θα έχετε γίνει αυτόπτης μάρτυρας μιας ολικής έκλειψης Σελήνης.

Καθώς η Γη μας περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο (μια πλήρη περιφορά κάθε 365 ημέρες) και η Σελήνη γύρω από τη Γη (μια πλήρη περιφορά κάθε 29 ημέρες), την Τετάρτη 9 γύρω στα μεσάνυχτα θα βρεθούν στην ίδια ευθεία. Ο Ήλιος στη μαύρη, η Σελήνη στην άλλη και η Γη μας στη μέση. Όπως σίγουρα

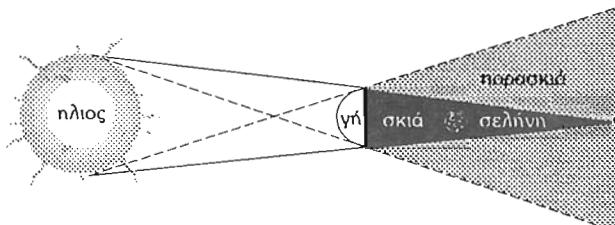
γνωρίζετε, από τα τρία αυτά σώματα, μόνο ο Ήλιος φέγγει με πραγματικά δικό του φως (είναι αυτόφωτος). Η Γη και η Σελήνη δεν έχουν δικό τους φώς, αλλά φωτίζονται και αντανακλούν το φώς του Ήλιου (είναι επερόφωτα σώματα). Τώρα εύκολα καταλαβαίνουμε τί συμβαίνει

Πανσέληνος ...ωχριά!

Ολικές εκλείγεις Σελήνης συμβαίνουν μια φορά περίπου το χρόνο. Μερικές όμως συμβαίνουν πριν αυτή να ανατείλει ή μετά τη δύση της. Έτσι οι ορατές εκλείγεις είναι σχετικά σπάνιες. Η προηγούμενη, ορατή από τη Θεσσαλονίκη, ολική έκλειψη είχε γίνει το Φεβρουάριο 1990 και η επόμενη δια την Απρίλιο του 1996.

Μη χάσετε λοιπόν την ευκαιρία στις 9 του μήνα. Λίγο μετά τα μεσάνυχτα, παρατηρείστε το φεγγάρι... Θα σας μείνει μια αξάχαστη εμπειρία. Και παρατηρείστε το χρώμα

του. Μερικές φορές παίρνει μια όμορφη ρόδινη απόχρωση. Άλλοτε πάλι γίνετε σκούρο προς το χάλκινό ή το καφέ. Εξαρτάται από τι σωματίδια περιέχει αυτή τη στιγμή η ατμόσφαιρα της Γης μας, γιατί το λιγοστό φως που μας δίνει ακόμα η Σελήνη κατά της διάρκεια



Σχηματική αναπαράσταση έκλειψης Σελήνης.  
Φαίνεται η σκιά και η παρασκιά της Γης.

κατά τη διάρκεια μια έκλειψης Σελήνης: Καθώς η Γη παρεμβάλλεται μεταξύ του Ήλιου και της Σελήνης, το φώς του εμποδίζεται να φτάσει στη Σελήνη (η Σελήνη με άλλα λόγια μπαίνει στη σκιά της Γης) κι έτσι για λίγη ώρα η φωτεινή

Συνέχεια στην τελευταία σελίδα

## Μνησιπήμων πόνος

"κι αν σου μιλώ με παραμύθια και παραβολές είναι γιατί τ' ακούς γλυκότερα" [1]

Υπήρξαν και καλύτερες εποχές. Σίγουρα. Το αντίδετο θα ήταν καταστροφικό. Φθάνουν σ' εμάς που δεν τις προλάβαμε μέσ' από κατά καιρούς συζητήσεις με κάποιους παλαιότερους. Σαν απόχοι του Μεγαλέξαντρου, θλιβεροί και απόμακροι.

Εποχές, όταν κάθε Παρασκευή μπορούσες να δείς στο μεγάλο αμφιθέατρο της Φυσικομαθηματικής avant-premiere ταινίες κι αφιερώματα που δεν αποτολμούσαν ούτε οι κινηματογραφικές λέσχες της Αθήνας. Οταν υπήρχαν άνθρωποι και υλικό ικανά να τροφοδοτούν μνηματικά έντυπα, μακρόχρονης παράδοσης και η δεατρική ομάδα ήταν σε δέση ν' ανεβάζει, ταυτόχρονα με το Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το ίδιο έργο σε εφάμιλλη, κατά τα μαρτυρηθέντα όσων είδαν και τις δύο, παράσταση.

Η απλή αναφορά στα παραπάνω δημητουργεί ήδη κλίμα ανάλογο της ατμόσφαιρας ταινιών με living deads. Τρομάζει κανείς ν' αποτολμήσει οποιαδήποτε σύγκριση με την επικρατούσα κατάσταση. Εποχές πλικίας δέκα περίπου χρόνων, με το Πανεπιστήμιο να προσπαθεί ν' αποτελέσει ζωντανό κύταρο της πόλης. Οταν και οι παραδόσεις ακόμα είχαν σταδερά, ενεργά ακροατήρια.

Και φάνουμε σήμερα να χορεύουμε με τους λύκους. Μόνοι. Κομπάρσοι στον κύκλο των χαμένων φοιτητών. Άν τουλάχιστον παρακολουθούσε η ζωή μας την ιστορία του ήρωα στα "Βαμμένα κόκκινα μαλιά", ίσως να υπήρχαν κάποια ελαφρυντικά. Κι ελπίδες. Για τη μετουσίωση του αριστοτελικού "εν δυνάμει" σε πραγματικότητα.

Δυστυχώς, το πρότυπο του μονοδιάστατου φοιτητή έρχεται να καταλάθει επάξια τη δέση που του ανήκει δίπλα στον μονοδιάστατο άνθρωπο της ελληνικής κοινωνίας. Ή μάλλον καλύτερα του φοιτητή της μπδενικής διάστασης, αναλογιζόμενοι την έκπτωση της αντιγραφής.

Νέοι άνθρωποι έρχονται, βλέπουν, εξαφανίζονται. Περνούν αδιάφοροι από ένα χώρο που αδυνατεί να εμπνεύσει, χωρίς ν' αφήσουν το παραμικρό ίχνος της παρουσίας τους. Γώς κατόρθωσε να συσσωρευτεί τόση μιζέρια εδώ πέρα;

"Πάλι τα ίδια και τα ίδια, δα μου πείς, φίλε" [1]

Κι όμως, δεν είναι δυνατόν να φθάσαμε στο αδιέξοδο της ανυπαρξίας προσώπων και ιδεών. Ή αποδοχή και μόνο ενός τέτοιου ισχυρισμού θα ήταν τραγική. Ισως κάπου να σκαλώνουν και να ξεχνιούνται, αρνούμενοι να αντιμετωπίσουν την ανυπέρβλητη αδράνεια.

Ισως να φταίνε και οι συγκυρίες και η απουσία κινήτρων. Κάποιοι δα πουν: το γάρι βρωμάει απ' το κεφάλι, κάποιοι άλλοι δ' αναφερθούν σ' επαγγελματικά αδιέξοδα και δα μιλήσουν γι' απογοητεύσεις και περιστασιακούς φοιτητές. Ισως. Το σίγουρο είναι ότι οι εξωραϊσμοί, οι λαδομογιές και οι παράτες δεν μπορούν ν' αποκρύψουν τη συνεχιζόμενη συρρίκνωση.

Το κείμενο αδυνατεί να προτείνει κάποια λύση, κι αυτό γιατί για να δεραπεύσει κανείς μια αρρώστεια πρέπει πρώτα να τη διαγνώσει. Να συνειδητοποιηθεί. Και δεν είναι εύκολο ν' αντιμετωπίσει κανείς την αβάσταχτη ελαφρότητα της μοναξιάς και της μικρότητάς του. Απλώς καταδέτει τους στίχους του ποιητή, με την ελπίδα ν' αποτελέσουν σύντομα, μαζί με το υπόλοιπο κείμενο, άτυχη και άτοπη επιλογή:

*"Λυπούμαι γιατί άφοσα να περάσει ένα πλατύ ποτάμι μέσα από τα δάχτυλά μου χωρίς να πώ ούτε μια στάλα.*

*Τώρα βυθίζομαι στην πέτρα.*

*Ενα μικρό πεύκο στο κόκκινο χώμα δεν έχω άλλη συντροφιά.*

*Οτι αγάπησα χάδηκε μαζί με τα σπίτια που ήταν καινούρια το περασμένο καλοκαίρι και γκρέμισαν με τον αγέρα του φθινόπωρου." [2]*

Γ.Μ.Π.

1. Γ. Σεφέρης, Τελευταίος Σταδμός

2. Γ. Σεφέρης, ΙΙ', από τη συλλογή "ινίδιοι στόρημα"

## ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ 9/10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ : ΟΛΙΚΗ ΕΚΛΕΙΨΗ ΣΕΛΗΝΗΣ

Συνέχεια από την έβδομη σελίδα

Σκεφτείτε πως όταν ο Χριστόφορος Κολόμβος αποκόμιζε το δάρρος και τη βεβαιότητά του ότι η Γη είναι σεληνική εκλειπέων Σελήνης σαν κι αυτή που δα δείτε στις 9/10 Δεκεμβρίου.

Για τους πολύ παρατηρητικούς, η Σελήνη δα αρχίσει να χάνει τη λάμψη της αρκετά πιο νωρίς (από τα μεσάνυχτα κιόλας, στις 00:00 η ώρα) αρχίζοντας από το χείλος που βρίσκεται προς τη Δύση. Τη στιγμή αυτή αρχίζει η Γη μας να παρεμβάλλεται μεταξύ της Σελήνης και του Ήλιου και να εμποδίζει ένα τμήμα από το φώς του δίσκου του Ήλιου να φωτίσει τη Σελήνη (βλ. και σχήμα). Τότε λέμε ότι η Σελήνη εισέρχεται στην παρασκιά της Γης ενώ αργότερα, στις 01:07, εισέρχεται στη σκιά της Γης. Για όσους έχουν υπομονή, η Σελήνη αφού εξέλθει από τη σκιά, στις 02:21, δα αρχίσει να γίνεται φωτεινότερη, για να φτάσει την πλήρη λάμψη της στις 03:29 το πρωί της 10 Δεκεμβρίου, οπότε δα έχει εξέλθει εντελώς και από την παρασκιά.

Να είστε σίγουροι ότι την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου, πολλοί αστρονόμοι δα παρατηρούν τη Σελήνη, μερικοί μάλιστα δα τη φωτογραφίζουν ελπίζοντας να έχουν την τύχη να "πιάσουν" κάποια λάμψη στο σκοτεινό τμήμα του δίσκου της, πράγμα που δα βεβαιώσει την ύπαρξη μικρών εκρήξεων στην επιφάνεια του δορυφόρου της Γης, που διαφορετικά μέχρι πριν από λίγα χρόνια εδεωρείτο γεωλογικά αδρανής. Άς ευχηθούμε μόνο να μιν έχει συννεφιά : και ο καιρός να είναι ευνοϊκός στις 9 Δεκεμβρίου.

Γ.-Χ.Σ.